

DEBRECZENI HIRLAP

Elfizetési árak : Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hóra 1 frt.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő :
Rudnyánszky Gyula.
Kiadó tulajdonos :
Kutasi Imre.

Szerkesztőség : Nagy-Hatvan-utca 1664. sz. Dr. Dusóczky ház
Kiadóhivatal : Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Mindennapi panaszok.

Az üzletvilág, az iparososztály, a gazdák panaszkodnak, kevés kivétellel a kereskedelem és forgalom különböző ágai is érzékeny hanyatlást szenvednek. Mindenütt azt hallani, hogy a kereset régóta volt oly csekély, mint jelenleg. A remény, hogy az őszi üzlet élénkebben fog alakulni, csak igen kis mértékben teljesült. A kereseti életre lidércnyomásként nehezedik valami, a mit nem tudunk kifejezni. A jelentől le vannak hangolva, a jövőért aggódnak; a bizalom minden irányban megszűnt. A hitelt óvatosan korlátozzák és az az érzet kezd uralkodó lenni, hogy most sovány évek következnek.

„Ha a parasztnak van pénze, mindenkinek van.“ Igaz, de a parasztnak — értsd alatta a gazdát — nem igen van pénze. A gabnaárak nem felelnek meg a tényleges viszonyoknak, és az idegen versenyrégóta észlelt károkat okoz.

A mai gazdasági helyzet általában kedvezőtlen, okai pedig különfélék. Első sorban oka az élelmiszerek drágasága. Fölállították azt a tévtant, hogy az indirekt adók terhét észre sem veszik, pedig igazán csak a vak nem veszi észre, hogy vagyunk lassan ugyan, de annál biztosabban fogy. — Ama körökben, melyben az élet fenntartása, az

élelmelés a háztartásnak csak egy töredékét képezi, az élelmiszerek drágulásáról alkalmasint keveset tudnak és a drágaság hatását sem érzik — Mert ugyan mi hatással lehet arra a kenyér drágulása, ki tizszer-huszsor annyit költ finom szivarokra, mint kenyérré? De a kevésbé jómódu néprétegekre nézve a legnélkülözhetlenebb életszükségletek árai mélyreható jelentőséggel bírnak. — Ezek, ha az élelmelés drágul, vagy kevesebbet és rosszabbat esznek, vagy megtakarításait, sőt legtöbb esetben tőkájüket kell csökkenteniök.

Az élelmi cikkek magas árai a lakosság vételerejét jelentékenyen gyöngítik. A drágaság alatt leginkább szenvednek ama körök, a melyek bevételeiket nagyobb munkaerő kifejtésével sem képesek fokozni. — Persze, hogy az élelmi cikkek magas árai könnyebben lennének elviselhetők, ha különben az egész forgalom virágoznék, a bérek emelkednének stb. stb. Minderről azonban nincs szó. Nemesak az élelmelés, a pénz is drága s hányan vannak, kik a törvényesnél majdnem még egyszer annyi uzsorakamattal kénytelenek magukon segíteni!

Teljesen elismerjük tehát s magunk is igen jól tudjuk, hogy a mind élénkebben nyilvánuló panaszok jogosultak a városokban és vidéken egyaránt, — s mégis

óvnunk kell különösen gazdász-közönségünket a pesszimizmustól, mely csakis a mai helyzet félreismeréséből keletkezik. Nem nagy baj az, hogy a gabnaárak emelkedése félbeszakadt és közbejött a reakció. Ha a hausse erősebb és tartósabb leendett, annál érzékenyebb lett volna a visszaesés; így azonban nem estek, hanem csak úgy szólva lemorzsolódtak az árak és újra elkészítették a talajt az emelkedésre.

A reakciónak be kell állani a foga s z t á s i árnál is, habár ezek sokkal lassabban szállnak le, mint a kereskedelmi árak, mivel ama közvetítők, kik közvetlenül a fogyasztók kezébe szolgáltatják az árukat, sokkal jobban tartanak össze, mint a nagy-kereskedelem képviselői. — Másrészt remélhető, hogy végre a hatóságok közbelépése is korlátozni fogja a hus s egyéb nélkülözhetetlen élelmi cikkek árainak, mesterséges és alaposan nem indokolható emelését.

A pesszimizmusra tehát nincs alapos ok. A viszonyok aránylag elég normálisak s a lendület okvetlen be fog következni, legkésőbb a tél végén, a mikor visszatartott gabnakészleteinket erősen keresni fogják. És miután összes gazdasági életünk alapkövét a mezőgazdasági forgalom képezi, ennek föllendülése ki fog terjedni a többi kereseti ágakra is.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Színházi levél.

— Otthelló. — A megboldogult. —

Debreczer, okt. 30.

A hét elején Shakspeare örök életű remeke, a hét végén muló becsü francia bohóság. Amaz izgatja az elmét, lázítja a vért és rendkívüli érzések, nagy gondolatok árját ömlesztli kedélyünkre; ez pedig nem akar egyebet, csak az a célja, hogy egy kicsit — vagy ha úgy tetszik, hatalmasan — megkacagtasson. És mondhatom ezélt ér. A néző nem győzi a szemét törülgetni és az oldalát fogni, annyit kell nevetnie.

Lássuk csak milyen formában adja be a szellemes Bisson ezeket a meghahotázató csipős izü pirulákat?

Élt Párisban egy Toupinel nevű borkereskedő, a ki otthon csendes, jámbor, istenfélő és kedvelt férje volt az ő boldog feleségének; de mikor aztán elindult a Garoune vidékére borokat vásárolni; megszállta Don Juan szelleme s a jámbor Toupinel arca mosolygó pipacsává változott. Nevetett, mulatott, szeretett és Toulouseban „pintyőké“-t tartott magának, a kivel elhitette, hogy nőtlen ember — s így a pintyőke egész bátran hivathatja magát Toupinelnek, mert úgy is elébb-utóbb feleségül veszi.

E szerint a ravasz Toupinelnek volt egy törvényes felesége Párisban és egy törvénytelen pintyőkéje Toulouseban. Mikor Toupinel Toulouseban a pintyőke karjai közt élvezte borának és szerelmének mámorát, a párisi asszony azt gondolta, hogy a jó Toupinel most véres verejétkkel bordeauxit vásárolgat. Viszont, mikor Tou-

pinel Párisban törvényes feleségénél pihente ki a szerelem fáradalmait; a toulousei pintyőke azt hitte, hogy az ő Toupinelje üzleti dolgokban fáradoz.

Persze semmi sem tart örökké és így a ledér Toupinel kettős életét is keresztül huzta a halál. Toupinel megboldogult és itt kezdődik a Bisson vigjátéka azzal, hogy a két Toupinelné, újra férjhez ment és Párisban egy földel alatt összekerül.

A mi ezután történik, azt nem lehet leírni, azt látni kell. Bisson az igazi Toupinelné második férjéhez vezeti a nem igazi Toupinelné egyik udvarlóját Mathieu kapitányt, a ki a férj előtt kifecsegi, hogy Toupinelné (már t. i. a — pintyőke) minő könnyelmű asszony volt. A pintyőke másik kedvese, Valory zeneszerző most már férje az ál-Toupinelnének és ebből keletkezik a kacagató bonyodalom.

Látni kell azt annak, a ki Bisson meséjét, ötleteit, pikáus megjegyzéseit, bolondos helyzetait élvezni akarja. A francia mester nem válogatós az eszközökben; kedélye, szelleme, jó kedve szertelenül csapong; alakjai nem is annyira a vigjáték diskrét szalonjában, mint inkább a bohózat tág mezején mozognak. De ki törődne ezzel, mikor a darab olyan mulatságos, hogy az ember nem ér rá kritizálni, gondolkodni, tépelődni hiányai, tulsásai fölött, csak kacag és kacag folyást, még pedig szive mélyéből.

A debreczeni közönséget is tegnap folytonos derűtségben tartotta ez a bolondság, úgy hogy néha nem lehetett érteni a szót a nagy habotától.

Pedig a megboldogultnak még nagyobb hatása is lehetett volna, ha színészeink egy kissé

pergőbben játszzák szerepeiket és nem történik vala oly sok akadozás és pauzálás. Általában véve a főbb szerepeket ügyesen játszották, hanem a darab még sem volt olyan összevágó, mint azt a teljes siker, no meg a színház művészi nivója érdekében is kívánatosnak tartjuk.

Duperron jó kézben volt Fenyvesinél, jöllehet nem az ő szerepköre ez az alak. Kitűnően kidolgozta emberének jellemző vonásait és a féltékenység kétségbeesett megrémülésének komikumát, másrészt meg helyzetének érthető eltitkolni iparkodását ügyesen vegyítette játékban, hangváltozatokban, mimikában és hangulatban egyaránt. Szendrey kissé tulságosan jámbor zeneszerzőt mutatott be Valoryban, de ezt az alaphangot mindvégig megtartotta s így csak felfogásának hibáját róhatom meg, de játékát igen sikerültnek kell elösmernem. Törékvéssel, komoly ambíciójával, színész-temperamentumának ösztönével a fejlődés jó útján halad ez a fiatal tehetség. — Mathieu kapitányt Balassa adta; pompás tónusból kezdte és nagy hatással, hiven rajzolta meg a burlesz-alak karikatúráját, csupán arról az egyről feledkezett meg, hogy a tonkingi göröcsök amugy is kissé izléstelen jeleneteiben a ravaszsgot kivillogtassa a betegség párnái közül. Püspöki inasába több vigságot keverhetett volna vagy pedig első gazdájáért busongását kellene komikai célra kiaknáznia. Bács, Hegedűs, Árpási Kati, Madurovics Zsófi, Nagy kisebb szerepekben jól végezték tisztóket. — Duperronné Szabó Etelnek volt kiosztva. Ugy hallom azonban, hogy Szabó Etel többször nem lép föl a debreczeni színházban; erről a bucsujátékaról tehát csupa kiméletből azt hiszem bátran elhallgathatom a bírálatot, melyre különben eléggé rászolgált.

— **A magyar delegáció elnökei.** A magyar delegáció elnökéül az idén ismét gr. Zichy Ferenczet, alelnökéül pedig gr. Tisza Lajost fogja megválasztani.

— **A főrendiház** tegnap rövid ülést tartott, melyen vita nélkül elfogadták az 1892. év öt első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról; a honvédelmi miniszterium részére szükséges 5000,000 frt póthitel engedélyezéséről; és a szab. osztrák-magyar államvasuttársaság magyarországi vasutvonalainak megváltása iránt, az 1891. XXV. t.-cikk alapján, az 1891. évben megkötött szerződés jóváhagyása és becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat; továbbá felfüggesztették a becsületsértéssel vádolt Almássy Taszilo gróf mentelmi jogát.

— **A képviselőház igazságügyi bizottsága** Kőrösi Sándor elnökle alatt tartott ülésében a vasúti árufuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi okt. 14-én létrejött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről s az azzal kapcsolatos intézkedésekről szóló törvényjavaslat előadójának Bokross Eleket választotta meg. Együttal elhatározta a bizottság, hogy a törvényjavaslatot ma pénteken d. u. 5 órakor tartandó ülésében fogja tárgyalás alá venni.

— **Az új szerb püspökök.** A karlóczai zsinat tegnapi ülésén temesvári püspökké T e l e c s k i Platon eddigi károlyvárosi püspöki helynököt, károlyvárosi püspökké pedig G r u i c s Mihály theologiai tanárt választották. A bácsi püspökséget egyelőre nem töltik be. Mind a két új püspök a patriárka jelöltje volt s a királyi biztos nem avatkozott a választásba.

— **A magyar államvasutak igazgatósága** — értesülésünk szerint — lépéseket tett azon vizsátság megszüntetése céljából, hogy a keleti expressvonatokon a viteldijak B u d a p e s t r ő l P á r i s b a r á n y t a l a n u l m a g a s a b b a k, mint B é c s b ő l P á r i s b a.

A közönség jól mulatott, de annyit kellett nevetnie, hogy tapsolni úgy szólván nem ért rá. Szinte különös az a profán gondolat, hogy a Bisson bohó légköréből a Shakspeare csodás világába csapják át. Csaknem az az érzés cikázik át ereimben, a mi Mózes lelkét emelhetette szárnyra, midőn az égő csipkebokor előtt, melyből az Ur szólt, saruit megoldotta.

Nem is tudok ebben a hangulatban a színészek játékáról, apró botlásaikról és a hétfői shakspeare-est árnyoldalairól beszélni.

De talán el is hagyhatom a könnyen kedvet szegő erősebb bírálatot; hiszen az összes játszó színészek törekvésében, lelkesülésében is észrevettem azt az áhitatot, mely engem varázsszával eltölt, valahányszor a nagy britt óriás alkotásait csodálom. És az a hév, az a szent rajongás, mely a színészek nemes ambíciójából hétfőn este oly tiszta fényre kisugárzott, többet ér a sablonos játék vagy a kulissza rengetés muló sikereinél. Gratulálok P e t e r d i n e k, B á t h o r i I l o n á n a k, B a l a s s á n a k, valamint második sorban S z e n d r e y n e k, H e g e d ű s n e k és S á r k ö z y Á r p á d n a k fölemelő lelkeségükért. Azt bizonyítja ez, hogy egész szívvel csüngnek pályájukon és ü n n e p e t ű l t e k hétfőn este.

Kívánom, hogy mentül több ilyen ünnepe legyen a debreczeni színháznak és ezt, úgy látzik a közönség is szeretettel várja; a Leszkay pénztári statisztikája kitűnő fokmérője ennek. Othello-ra hétfőn bérletlen felül csaknem 300 forint volt a bevétel, míg a Blumenthal másodsor adott rossz vigjátéka alig jövedelmezett 70 forintot.

Még megérjük, hogy a kedves debreczeni hölgyek distingvált izlésének hatása alatt a Shakspeare művei — kasszadarabokká lesznek.

Divéki.

Uj kiviteli tilalmak.

E pillanatig még nem jelent meg a rendelet, mely újabb tilalmat tartalmaz valamely orosz termény kivitelére nézve, de immár kétségtelennek látszik, hogy az orosz kormány az A után kénytelennek lesz B-t is mondani. Az inség és nyomor a czári birodalomban oly mérvű, hogy a rozskiviteli tilalom maga alig volt képes enyhíteni a nyomoron és az orosz kormány kénytelen tovább haladni azon az uton, melyre reá lépett. Azt hisszük, hogy minden pillanatban várható az ukáz megjelenése és következtetjük ezt az alábbi tudósításból, melyet kitűnő pétervári forrásból, a mai nap folyamán kaptunk:

„A zabkivitel eltiltó rendelet a napi beszélgetés legérdekesebb tárgya. Illetékes köröktől ez ideig még nem lehet ugyan autentikus felvilágosítást nyerni; de abból a körülményből, hogy számos, hivatalos kérdésekre sem czárolták meg a hirt, még a legszerényebb alakban sem, általában egész biztosan azt következtetik, hogy ily kiviteli tilalom valósággal küszöbön áll és valószínűleg burgonyára és tengerire, — később pedig alkalmasint búzára is ki fog terjesztetni.”

Oly oldalról kaptuk e — távirati értesítést, melynek hitelessége minden kétségen felül áll és így már csak napok, talán csak órák kérdése, az orosz kiviteli tilalomra vonatkozó rendelet megjelenése.

Rendkívüli, hatásában kiszámíthatatlan következményű lesz az új kiviteli tilalom, mert kiszámítható-e, hogy mi lesz a következménye annak, ha Észak-Amerika után a legnagyobb termelő állam úgy élelmezési mint takarmány-cikkivel távol marad a világpiacztól? Már maga az orosz kiviteli tilalom egész forradalmat idézett elő a nemzetközi piacon. Németországban még most is tolynak a kísérletek, mivel lehetne a rozst pótolni, mert a buza nem elég olcsó arra, hogy rozsz helyett fogyasztassék és az észak-amerikai fényes buzaaratás daczára, az összes vélemények megegyeznek abban, hogy az ideai világtermés alig fedezi a normális szükségletet és a buzáarak azonnal rohamosan emelkednének, — mihelyt a német fogyasztás kísérletet tenne a rozst főleg buza által helyettesíteni.

Az orosz buzakiviteli tilalom azonban csak alárendelt jelentőséggel bírna, zab- és burgonyakivitel eltiltása mellett. Az 5 márkás vám mellett az orosz buza ma egy sem exportképes Németországban és a kiviteli tilomnak csak az a hatása lenne, hogy azok a fogyasztó országok is, melyek vámentesség vagy kis vám következtében vásárolhatnak orosz búzát, attól elvesse, konkurrencziát csinálhatnának Németországnak egyéb beszerzési piaczn. — Mindenesetre ez is igen fontos tényezővé fejlődhetik és jelentékeny hatással lehet a buzáarak fejlődésére.

Ennél sokkal mélyebb hatása lesz még a zab- és burgonyakiviteli tilalomnak. A burgonya-termés kevés helyen sikerült és ez annál nagyobb kalamitás, mivel ezáltal is meg van nehezítve a nép élelmezése. Németország már most is eszközöl burgonyabevásárlásokat Cseh- és Morvaországban és a burgonya ára kezd emelkedni. Nem lehetetlen, hogy a német importeuröknek is biztos tudomásuk van arról, hogy az orosz burgonya kivitele el fog tiltatni és azért kapuzás előtt igyekeznek készleteket szerezn.

Legnagyobb hatása lesz azonban az orosz zabkiviteli tilalomnak. Tapasztaltuk, hogy már a pusztá hírlélek is mennyivel felhajtották a zab árát; — mi lesz akkor, ha a kivitel eltiltó ukáz megjelenik? És nem szabad feledni, hogy a zab par excellence spekulációs cikk, melynek árát természetesen és fogyasztáson kívül a politika is befolyásolja. Magyarországnak szerencsére kielegitő zabtermése volt és örömmel jelenthetjük, hogy a termelők az árut visszatartották, tehát most jól értékesíthetik. A zabfogyasztási szükséglet jelentékeny és ha Oroszország nem vesz részt a szükséglet fedezésében, érzékeny hiány is keietkezhetik. Elegendő tekintetbe venni, hogy csak Budapest, Bécs és Berlin zabszükséglete több millió métermázsára rug, hogy e cikknek igen kedvező jövőt helyezhessünk kilátásba.

Ime sorba kommentáltuk a főnti pétervári tudósítónak majd minden szavát és bizunk benne, — hogy kommentárunk alapja helyes.

Debreczen népessége.

Debreczen, okt 30.

Sajnálkozva emlékeztünk meg annak idejében, hogy az év elején megejtett népszámlálás, nem megbízható adatokat adott városunkról.

Egyáltalában nem czélunk: elsorolni ama hibákat és hiányokat a melyek ezt természet-szerűen eredményezték, — de mindig rozszul esik arra emlékezni, hogy e művelet melyhez szép reményeket fűztek, nem eredményezett oly sikert mint megfelelő ellenőrzés után várni lehetett volna.

Alig hihetjük el, hogy Debreczen — a katonaság kivételével — 57,000 lélekből állana s hogy 10 év alatt mind össze, nem is egészen 6000 lélekkel szaporodott volna.

Örvendetes dolog, hogy az 57,000 lakos közül 56 ezer mondta magát tiszta magyar a r n a k, ámbár ez sem lephet meg senkit sem, mert hiszen dr. Z e l i z y Dániel rég megírta, hogy Debreczen lakóinak 99.75 század része tiszta magyarság s így még sokalni is lehetne azt a 750 németet és 150 tót, no meg a többi vegyes népet, a kik a legmagyarabb városban fogyasztják a magyar cipót s még is tiltakoznak az ellen, hogy mint Debreczen lakói, magyarok közzé vétessenek fel.

Sajnálatosnak tünik fel az annyival is inkább, mert 10 évvel ezelőtt 770 egyén vallotta magát n é m e t n e k s 10 év multán csak 20-szal van kevesebb, pedig hát szaporodtunk ám 6000 lélekkel s 10 év nagy idő a megmagyarosodásra. Tót 200, tehát 50-nel volt több 10 évvel ezelőtt.

Hogy Debreczen méltán viseli a k á l v i n i s t a R ó m a nevet, azt bizonyítja az, hogy most 42 ezer ev. ref. vallásu hive van, 3000-rel több mint 10 évvel ezelőtt. Budapesten most van 39 ezer kálvinista s valószínűleg Hód-Mező-Vásárhelyen sincsen most több, mint Debreczenben.

Erősen szaporodik nálunk a k a t h. h i v e k száma, kik most 8700-an vannak, 1700-zal többben mint 10 évvel ezelőtt.

Lassan, de biztosan szaporodnak a g. k a t h o l i k u s o k, kik 350-nel vannak többen, mert most 1000-en felül vannak, a mi megokoltta teszi a h.-böszörményi g. kath. lelkész ama törekvését, hogy Debreczenben a g. kath. hiveknek is legyen külön templomjuk, mint van a l u t h e r á n u s o k n a k, a kik 10 év alatt megkészszerződtek.

Igen érdekes tudni, hogy az izraeliták most 4200-an vannak s ezek szaporodása 10 év alatt 1200-ban van feltüntetve, — a mi nagyon figyelemre méltó növekedés, mi kétségtelen bizonyítéka, hogy Debreczenben van a kereskedelmi szellem számára igen alkalmas talaj.

Ha ez adatok pontosak volnának, ha mind az napvilágra jönne, a mit a népszámlálásból meg lehet tudni, érdekes képét lehetne adni Debreczen város 10 évi fejlődésének és mai viszonyainak.

Mondottuk cikkünk elején, hogy Debreczenben ép úgy, mint hazánk több városában a népszámlálást nem végezték teljes pontossággal s a nélkül, hogy e miatt e helyen — későn! rekriminációkba boesátkoznánk, igen óhajtanánk találgatni, ha a városi hatóság oda hatna, hogy a saját szakállán december hó elején megejtendő népszámlálás a lehető legpontosabban való sikerülésére minden tényezőt felhasználna.

E népszámlálás a bejelentő hivatal számára készül ugyan, de lehetne olyan kitűnőn végezni, hogy az országos népszámlálás tévedéseit és hiányait is helyre hozhatná.

K-r.

Tűz ellen való intézkedés.

Szolgálatot vélünk a nagy közönségnek teljesíteni, ha most, midőn az 5000-edik évszázad alkalmából a debreczeni tűzoltóság ünneplése legközelebb aktuálisá válik, — közöljük a John L. Durkee, San-Francisco amerikai város tűzoltó-parancsnoka által, több évi tapasztalatai alapján összeállított következő óvintézkedési szabályokat.

1. Ismerd meg a módokat s eszközöket, a melyek segítségével a házból tűz esetén kimenekezhetsz.

2. Tűz esetén ne légy zavart; — tűzoltók, rendőrök és jó ismerőseid kivételével senkit se engedj házádba.

3. Ha egy nő vagy gyermek ruhája meggyuladt, iparkodjál azt pokróczba, takaróba vagy más könnyen nem gyúlékony szövetbe begöngyölni és földre fektetve, hengergetni.

4. A tűzoltóság megérkezéig zárva tartás ajtókat, ablakot,

5. Emeleten lévő hálószobádban legyen mindenkor egy oly kötél, mely a járdáig leér, hogy azon, ha a lépcsőn át való lehaladás már lehetetlen volna, lemenekülhess.

6. Ha a lépcsőházon át nem menekülhetsz többé, akkor iparkodjál egy utczai szobát elérni s csukd be hátad mögött az ajtókat, mert a lég-huzamot a füst, a füstöt pedig a láng követi. Ha füst tödült a szobába s fennállni már nem lehet, akkor térden csuszta tartsd arcodat lehetőleg közel a földhöz, mert ott mindig friss lég-áram található és így igyekezz ablakot vagy más szabadba vezető nyílást elérni. A száj elé kötött nedves kendő a lélegzéstől szintén elősegíti.

7. Ha egy szobába füst tödült, mindig a felső ablakot kell első sorban kinyitni.

8. Ha a színházban, vagy egyéb helyen, a hol sok ember van együtt, tűz támadt, maradj teljesen nyugodt és kövess el minden lehetőséget a támadásával a baj elhárítására, mert ha az nem tulságos, még mindig elég idő marad a menekülésre.

9. Füsttel telt épületbe ne menj be másképpen, mint orr és száj elé kötött, eczetbe mártott szivacsosál vagy kendővel.

10. Létrán való fel és lehaladáskor egyenletes lépésben lépj, hogy a létra ingását elkerüld.

11. Gyufát tartás fém vagy kőedényben s oly helyen, hová gyermekek nem férnek.

12. Kis gyermeket egyedül ne hagyj oly szobában, a hol gyufa vagy nyitott ablak van.

13. Hamut sohase helyezz el faedénybe vagy fapadlaton.

14. Gázmérő vizsgálatnál gyertyát ne használj, gázzal telt helyiségbe világgal ne menj.

15. Félre eső helyre nyitott világgal ne menj.

16. Gyertya vagy lámpavilágítás mellett ágyban ne olvass és ott ne dohányozz.

17. Aprófát szárítás végett ne tégy a kemenczére vagy a takaréktűzhelyre.

18. Ruhát szárítás végett ne akaszsz a kályha és tűzhely közvetlen közelébe.

19. Légy vigyázó, ha forgácsal tüzet gyujtasz és ne használj elősegítésére olajat vagy petrolumot.

20. A függönyöktől tartsd a világot kellő távolban.

21. Nyitott láng közelében borszeszt ne önts ki.

22. Lámpáidat tisztítsd s töltsd nappal s nem tűz közelében.

23. Petroleum vagy fluid lámpát felülről kifújni tilos.

24. Ne engedd, hogy olaj vagy petrolum oly szobában tartassék, — a hol tűz és világítás van.

25. Használat előtt próbáld meg petrolumot, olyképen, hogy egy keveset belőle egy csészébe töltve, gyufával vagy papirszelettel meggyujtani megkísérled; ha meggyulad, ne használj ezt a petrolumot.

26. Üzleted kirakatába alkalmazs a gázláng köré dróthálót és tartsd áruidat a lángtól kellő távolban.

27. Színházban, a színpadon, főleg pedig az öltözőkben, minden láng dróthálával legyen ellátva.

28. Benzin, nafta, gázolin, kampin, terpenin, etherikus olajok stb., nyitott gyertya vagy lámpa világítás mellett ne kezeltesselek, kivált pedig oly szobában ne hordassanak, a melyben különben is bármily tűz ég.

29. Petroleum kereskedések bejáratának be-

híntéséhez nem fűrészpör, hanem homok használándó, oly pinczékben, hol petroleum és más ily olajok vagy gyúlékony anyagok tartatnak, nagy mennyiségű homok legyen felhalmozva, hogy tűz esetén ezzel az oltás eszközöltesselek.

30. Mindenkor alkalmazs zárt lámpást s ne törd, hogy istállókban, csürökben, gyárakban, raktárakban, malmokban, boltokban, a hol csomagolt áru van stb., dohányozzának.

31. Gyaluforgácsot és apró fát ne tégy kémények és gőzkazánok közelébe.

32. A padlásra, ha csak elkerülhetlen nem szükséges, világgal senkit se bocsáss, nyitott világgal pedig általában nem.

33. Padlásra és szekrényekben ne tartss piszkos, olajos rongyokat, mert ezek öngyuladást idéznek elő.

34. Mielőtt üzletedet elhagynád, győződj meg róla, el van-e minden láng és tűz oltva.

35. Mielőtt lefeküdnél, ügyelj arra, hogy minden láng és tűz eloltassék és hogy hamu a fatartályban ne maradjon.

36. Ügyelj arra, hogy a kályhacsövek a kéménybe jól illesztesselek.

37. Padlásszobában lakókat ne tartss.

38. Kályhád előtt a padlat pléhhel legyen fődve.

39. Független lámpáidnak a mennyezetbe erősített kampóit és a drótokat, melyen függenek, többször vizsgálj, nem lazultak-e meg.

40. Ha házádban gyanus füstszagot érzesz, hívd nyomban a tűzoltókat!

Irodalom, művészet.

* **A Kisfaludy-társaság szerdai fölolvasó ülésén** nagyszámu s főleg hölgyekből álló közönség jelent meg. Az ülésen Gyulai Pál elnök, Beöthy Zoltó titkár bejelentette, hogy újabb Rupp Kornél dr. és Piušics Lajos lépett be a társulat alapító tagjai sorába 100—100 frttal, s hogy Eötvös Loránd báró, a m. tud. akadémia elnöke ezentul az akadémia földsintén levő ugynevezett Kisfaludy-terem helyett az ereklyék és emlékek elhelyezésére az első emeleti (vált elnöki) szobát engedte át. — Ponori Thewrewk Emil „Magyar Martialis“-ából Beöthy Zoltó olvasott fel s utána Jakab Ödön költeményét olvasta föl a titkár. Végre Várady Antal dr. olvasta föl Hege-dűs István vendégtől az Arany János „Fülemile“-című költeményének meséjéről szóló értekezését. A zárt ülésen a társaságot közelebbről érdeklő folyó ügyeket intézték el.

* **Lejártó pályázatok.** Holnap, október hó 31-én a Kisfaludy-társaságnál a következő két pályázat jár le: 1. Lukács — Krisztina-jutalom: kivántatik a magyar politikai szónoklat történetét 1825-től 1849-ig bezárólag; jutalma 500 frt. — 2. Buljovszky Gyuláné színművésznő jutalma: kivántatik egy Mátyás király emlékezetét dicsőítő óda, jutalma 200 frt. A pályaműveket Beöthy Zsolthoz, a Kisfaludy-társaság titkárához, kell küldeni.

Különlélek.

* **Az a párba,** melyről két ízben is megemlékeztünk, csakugyan végbement; az egyik fél L á z á r huszár főhadnagy volt, kinek tüdejét lötte keresztül ellenfele gr. W e n c k h e i m. A párba nem Pozsonyban, de Bécs mellett folyt le s a sebesült főhadnagyot is ottan ápolják, a kihez táviratilag hívták szüleinél időző fiatal nejét.

* **Milán milliói.** Hazafiasan gondoskodnak a szerbek lemondott királyuk, Milán sorsáról, kinek csak azért, hogy állásához illően élhessen külföldön, nemrég egy millió frankot adtak. Megkapta Milán az orosz banktól is a 2 milliós kölcsönt s most a szerb nemzet ismét 2 milliót fizetett neki. Az 5 millióból egy darabig, úgy a hogy majd csak megél már Milán a pénznyelő Párisban.

* **Az elzúllottak megmentői.** Új szerzetet, a L a z a r i s-tákat, óhajtják fővárosunkban letelepíteni, minek az volna célja, hogy a vallásos nevelésben egyáltalában nem részesült és elzúllott embereket e szerzetesek magokhoz vegyék, tanítsák, foglalkoztassák és munkás embereket neveljenek belőlük. Befogadnának magokhoz olyan embereket, a kiket testi fogyatkozásaik miatt más helyen senki sem tűr meg s ép ezért tisztességes munkát sem kapnak. Számukra telket kérnek a

főváros hatóságától. A Lazaristák közt külföldön sok magyar van s ezeket hoznák be hazánkba.

* **Magyar dal Fiumében.** Hangzani fog Fiumében — a hol sok mindenféle nóta hangzott már az Uzselác vitézkedéséig — a magyar dal is rendszeresen, a mennyiben az ottani magyarság körében egy dalos-kör alakul a jövő hó hó 1-én, melybe a magyarokkal rokonszenvező olaszok közül is többen fognak belépni. — A magyar dal hódítani fog bizonyosan Fiumében is.

* **Mikor a zsidók — katonák lettek.** A lángeszű II. József egyik rendelete alapján a birodalma népei közt élő izraelitáknak is katonává kellett lenni s megengedte, hogy tiszték is lehessenek közülök. 1789 május 12-én sorozták be az első izraelita ujjonczt a s z e k e r é s z ezredhez s azon év végével már harmadfélezer izraelita volt katoná, kikből a császár egy egészen külön álló „z s i d ó e z r e d e t“ alakított Prágában. Ezeket a katonákat az öreg prágai rabbinus szép szavakban meg is áldotta, figyelmeztetve őket, hogy Isten és a császár akarata, hogy ők katonák legyenek, ezért nyugodjanak meg sorsukban s legyenek jó katonák, hű alattvalók kötelességből és legyenek türelmesek — engedelmességből. Intette őket arra is, hogy a többi katonák közt ne szégyeneljenek — zsidóknak maradni s biztatta őket, hogy jó magaviselettel ezt az igát magokról lerázhassák. A rabbinus dicsőséggel is biztatta az ezredet, de hogy azt aratott volna és hol, azt eddig nem tudja a történelem, mely feljegyezte ez ezred megalakulását.

* **Margit Zsófia nagyhercegnő** betegsége szerdára virradólag ismét rosszabbra fordult a kevés ideig tartott javulás után. Éjjele nyugtalan lett, láza emelkedett s évrerése perczenként 124 volt. A nap folyamában a veszélyes tünetek enyhültek.

* **Magyar szobrász emléke külföldön.** Böhm József, hírneves hazánkfia hamvait, — ki mint szobrász az angol királyi udvar kényeztetett művésze volt, a királynő egyenes rendeletére a sz. Pál templomban helyezték el s szobrát is felállították ott a többi nagy férfiaké között.

* **Bécsben is drága az élet!** Sokat panaszkodunk itt Debreczenben is, hogy milyen drága a piacz, kivált a marhahús. A császárvárosban a jó bécsiek, a kik pedig mindent kedélyesen vesznek, azok is panaszkodnak s főképen az fáj nekik, hogy már a lóhús is drágul, pedig a szegény néposztály leginkább ezt a husneűt vásárolja. Mi meg a bivalyhus miatt is türelmetlenkedünk, a miben nekünk van igazunk.

Városi ügyek.

A börtönügy. Nem sokáig marad már a városháza alatti pinczékben a sor börtönhelyiség; nemcsak óhaj, de közelebb már megvalósítás tárgya is lesz e fontos ügy, melylyel a város illetékes köreiben, de az igazságügyminiszteriumban is a legkomolyabban foglalkoznak. Debreczen város polgármesterét, mint hírlík, közelebb miniszteri osztálytanácsos keresi fel, a kivel a börtön és fogházügy kérdését bővebben megbeszélni, megvitálni fogják. Valószínű, hogy ezen fordul meg az egész, s hogy közelebb már egész tisztán áll előttünk a város és a miniszterium közös megállapodásának az eredménye. Különben maga a városi tanács is megkereste a polgármestert, hogy a börtönügyben a miniszteri osztálytanácsossal folytatott megbeszéléséről annak idején tegyen majd részletes jelentést.

A Haynau-alapítvány. Debreczen város tanácsához is megküldte a honvédelmi miniszter ama körrendeletét, melyben az 1848/49-iki elagott és megsebesült honvédek a Haynau-alapítványból nyerendő segélyekérti folyamodásokra hívta fel. Akkor ezen segélyért többen folyamodtak, kiknek kérvényeit Se b e s s György a honvédegyesület elnöke a városi tanács útján terjesztette fel a honvédelmi miniszteriumhoz. Tegnap a honvédelmi miniszteriumtól egy Debreczen szab. kir. város közönségéhez címzett leirat érkezett, mely T ó t h András, S z o n d i Ferencz, P o p o v i t s Mihály kérvényeinek leküldését a következőkben adja elő: „Debreczen város közönségének. Folyó évi október hó 15-éről 8840. számú felterjesztése következtében felhívom a v á r o s k ö z ö n s é g é t, hogy P o p o v i t s Mihály, T ó t h András és S z o n d i Ferencz 1848/49-ik évbéli honvédek, debreczeni la-

kosokat, hozzám felterjesztett foyamodványaikra, amelyekben maguk részére egy-egy báró Haynau-féle u-féle alapítványi hely adományozását kéri, mellékleteik és foyamodványaik kézbesítése mellett azonnal értesítse, hogy a báró Haynau-féle II. osztályu alapítványi körendeletem 3-ik pontja értelmében csak az bir igényvel, aki az 1848/9-diki magyar hadjáratban valamely testagnak elvesztése, vagy szenvedett sebesüléseinek következtében vált nyomorékká, illetve rokkantá. — Minthogy pedig ezen az alapítványi levében megszabott körülmény a foyamodók okmányaiából, nevezetesen az orvosi bizonyítványokból ki nem tűnik, kérelmük csak azon esetben volna figyelembe vehető, ha azon körülményt pótlólag igazolni képesek. — Mindezekből csak az tűnik ki, hogy a foyamodók közül ugyszólván mindenki segélyt kap. A város többek között a maga részéről különösen Ambrus Albert volt debreczeni iparost ajánlotta, aki azóta a szemévilágát is elvesztette.

A nagyerdei zenepavillon terve és költségvetése kiadatott a város építészeti és szepítészeti bizottságánk, hogy annak véleményes jelentésének a meghallgatása után a tanács végképen határozhassék. — A zenepavillon felállítására a nagyerdőn kétségtelenül szükség van s ha az előlekekből szabad levonnunk a következtetést a pavillon már a tavasszal fel fog állítani.

Utczai szivartőzsdék. A városi tanács Turai Farkasnak engedélyt adott arra, hogy a város három legelőnebb forgalmu pontján utcza szivartőzsdéket állíthasson fel, melyeknek oldalait aztán a vállalkozó hirdetések, reklámok felvételére fogja használni. A hirdetéses utcza szivartőzsdék jóval karácsony előtt fel lesznek állítva a vasutnál, Nagyvárad utcza és a színház előtt. Minden ilyen tőzsdé egy-egy vas öntvény, mely csinos külsővel fog birni s bizonyára díszíteni fogja azt a helyet, a hol áll. A vállalkozó jelenleg a fővárosban időzik, hogy az öntvények Debreczenbe leendő szállítása ügyében megtegye az intézkedéseket.

A város adománya. A kecsői rom. kath. templom és iskola épületeinek kijavítására Debreczen városa két forintot azományozott, mely összeget a gyűjtő kezéhez szolgáltatta.

A város elnöki osztályának ügyforgalma s ezzel a hivatali személyzet munkája is nőttön nő. Legfényesebb bizonyítékát szolgáltatja ennek a beérkezett ügydarabok száma. Az 1888-ik évben 1183, az 1889-ik évben 1063, az 1890-ik évben 1170 volt az ügydarabok száma. Ma már daczára annak, hogy az évből több mint két hó még hátra van, már is több a beérkezett ügydarabok száma, mint az a megelőző évek bármelyikében volt. Az 1891., tehát a jelen év során eddig 1312 ügydarab érkezett be, melyekből csak néhány darab vár még elintézésre.

Az új gyepmesteri telep, melynek a városon kívül való felállítását a városi tanács elhatározta, még a tavasszal fel fog építtetni. A tervezet olyan, hogy az a modern kor igényei s követelményeinek minden tekintetben megfelel s mely bizonyára meg fogja nyerni a városi tanács tetszését is. Serényen folyik a terv készítése már napok óta a városi mérnöki hivatalban s valószínű, hogy az egész, költségvetésével együtt már a jövő hét folyamán a tanács elé kerül. Debreczen városának már rég volt szüksége ilyen telepre, mert a jelenlegi épen nem felelt meg a czélnek.

Az országutak javítása, melyeket a városi mérnöki hivatal hosszabb idő óta szorgalmasan folytatott, immár befejeztetett. A hidak javítási munkálata még mindég folyik s ezek bevégeztével a forgalom és közlekedés biztosítása egy számottevő lépéssel haladt előre.

Nesztike és én.

Ismerik Önök Nesztikét?
Nem? Lehetetlen! Azt a kis mosolygó, mandula szemű leányt? a ki nekem félig meddig rokonom is?

Jaj ha én azt ugy le tudnám irni, a hogy szeretném, de mindjárt rá ismernének! Azaz hogy nem mindenki ősmerné reá, mert épen ő maga nem hinné el, hogy róla beszélék. Miért? hát csak azért, mert én ő róla ő neki mindig másképp beszélék, mint a hogy gondolkozom, csu-

pa ellenkezésből. Igy szokták ezt a . . . majd megmondtam neki. Legalább én így szoktam.

Nem is hisz ő nekem semmit. Mogszokta! hogy gyermekkorunk óta akarva se tudok vele komolyan beszélni. Mert kérem már nem vagyunk gyermekek, — legalább én azt tartom, hogy én már nem vagyok. Hogy ő mit tart e tekintetben épen azt akarom elbeszélni.

Nagy, nagy diósgyőri papiroson írásban mondták ki rólam tudós professzorok, hogy én már érett vagyok.

Tetszik érteni: érett?
El is hitte mindenki — legalább nekem azt mondták, — csak épen Nesztike nem. Pedig nem csak én mondtam: bélyeges papiroson elolvashatta.

— Maga is érett?
— Igen is szolgálatjára én érett vagyok.
— Ugyan mire?
— Legalább is arra, hogy a maga éretlen tréfáit többé fel se vegyem.

— Megint kezdi?
— Csak folytatom, a mit maga kezdett.
— Jól van, érett uram, csak folytassa, én nem folytatom. Hanem mutassa, mit olvas?

— Nem kis leányoknak valót.
— Olyan magas tudomány?
— Az.
— Nem hiszem.
— De higgye.
— De látni akarom a címét.
— Én meg nem akarom.
— De én parancsolom!
— Csak a bábuinak parancsolhat, még azok sem fogadnak szót.

— Kikérem, nekem már nincsenek bábuim.

— Pedig még lehetnének.
— Emül!
— Ugy hívnak.
— Ha meg nem mutatja a könyvet, itt hagyom!

S olyan szemmel nézett rám, hogy önkénytelenül el kellett ismernem, hogy már csakugyan nincsenek bábuim. De a könyvet nem akartam megmutatni; hogy is ne! Magasabb tudományos munka volt az, olyan themáról, melyet Ádám apánk óta Isten tudja, hány meg hány millió ember se tudott megfajteni.

— A hogy tetszik, nem tartóztatom.
— Azért is itt maradok.
— Felőlem maradhat, de én a könyvet ki nem adom a kezem közül.
— Hát ha szépen kérem?
— Akkor se, nem kis leányoknak való olvasmány.

— Hát én kis leány vagyok?
— Az.
— Ha én kis leány vagyok, akkor maga nagy gyermek!

— Kikérem magamnak, már én nem vagyok gyermek!
— Gyermekebb a gyermeknél!
— Nesztike!

— Ugy hívnak! de néha Nesztikének is!
— s hogy villogott a szeme, ha látták volna Önök!

— Hagyjon békét, mert...
— Mert?
— Mindjárt megmutatom, hogy nem vagyok gyermek!

— Szeretném látni.
— Igenis tudom, hogy utoljára itt hagy, megfutamodik.

— És ha ezt rosszul tudná?
— Akkor megmutatja a könyvet.
— De ha se itt nem hagyom, se a könyvet meg nem mutatom, de azt mutatom meg, hogy én már nem vagyok gyermek...
— Kiváncsi vagyok, hogyan?

A következő pillanatban valami csattanás hangzott a szobában, a mit abban a pillanatban egy másik jóval erősebb követett.

Találják ki kérem, mi csattant?
Én csak annyit sugok meg, hogy mind a ketten bebizonyítottuk, hogy már nem vagyunk gyerekek...
— k. — ő.

A jockey és a hortobágyi csikós.

Most hogy a jockeyk orcátlan csalásait leleplezték, a Budapesti Hírlap Alba álnevű kitudó munkatársa érdekes cikket ír a lóversenyek sztereotip alakjáról, az angol jockeyről és fölveti a valóban időszzerű kérdést, hogy miért ne lehetne az angol jockeyk helyett hortobágyi magyar fiukat alkalmazni?

A cikknek ez a minket debreczenieket is közelebből érdeklő része így szól:

Lovagló anglusok! Miért hogy a magyar győpön is angolok igazgatják a futó paripákat, a mikor lóra termelt, talán még nálunk is jobban rátermett a magyar? Ezer és egy okát emlegetik ennek a hivatásbeli sportsmanek, de a józanészű laikust nem győzhetik meg arról, hogy a jockey mesterségére csakugyan nem való más náció, csak az angol. Ha más náció nem is, a magyar rátermett kétségtelenül! Hiszen századokon keresztül csak annyit tudott rólunk a világ, hogy lovas nemzet vagyunk s a Hortobágyi vakmerő lovasairól ma is álmélkodva hirdeti még, hogy bátorságra, ügyességre páratlanok a földkerekségén. Azt mondják, hogy versenyparipára csak erős tüdejű s könnyű testű lovas ülhét, de még eddig nem derítette ki az orvosi tudomány, hogy a magyar embernek nem lehet olyan jó tüdije, mint az angoloknak s hogy a hortobágyi gyerek, a ki már tíz esztendőskorában megüli szőrén a legszilajabb paripát, hasonló training mellett nem válhatik olyan könnyűvé, mint Albion vézna fia. Az ezer és egy ok közül csak azt az egyet hisszük el, hogy a magyar fiu nem örömet csináltat magából olyan bajszatlan, szakáltalan maskarát, a minő az angol jockey. De nem is kell, hogy ilyen maskarát faragjanak belőle, sőt a tarka dressz helyett is meghagyhatják rajta a vékony patyolatot, így legalább lenne a magyar lóversenynek egy kis speczialis magyar karaktere, a mely mint látványosságnak is növelné érdekességét.

A magyar jockeynek mindenesetre megvolna az angol fölött az a becsületes erénye, hogy nem játszanék se a totalizátoron, se a bookmakernél és nem lenne habituája a germanizáció legveszedelmesebb fészkeinek, az orfeumoknak. Régentén büszkék voltak a magyar urak magyar cselédeikre s kocsisukat, inasukat nem bujtatták idegen libériába. Hallottuk a hírét mindnyájan az Eszterházy gróf nyalka juhászának, a kit azért vitetett föl Bécsbe a gazdája, hogy pusztá bottal veresse meg vele a legyőzhetetlennek hitt angol bajvivót. A hogy ez a legény elbánt az angol bajkardforgatóval, ugy szégyenitené meg akármelyik hortobágyi csikósgyerek, vagy a mezőhegyesi és kisbéri lovásziúk bármelyike is a Busbyket és Coateseket, ha egyszer rájuk szabadítanak. De a magyar urak most már nem szoktak dicsekedni magyar cselédeikkel, a kik megmaradtak mindig egyszerű, becsületes embereknek s nem váltak gazdáikat majmoló talmi gavallérokká, ha még ugy fölvitte is Isten a dolgot.

Társadalmi reformok.

Debreczen, okt. 30.

A társadalmat az etikett száz és ezer szállal kötözi össze. Nem vagyunk a föltétlen szabadságok hivei a társadalmi érintkezésben; de viszont az etikett tulságosan szigoru és pedáns szabályaiért se rajongunk.

Most közeledik a zajosabb társas élet, a hangversenyek, a jourok, az estéiyekek, a bálók ideje. Tudjuk, hogy ilyenkor különböző nézetek merülnek föl s az előkelő társaságokban gyakran foly vita oly kérdésekről, melyek tán rég megállapított illendőségi szokások körül forognak, de a melyeket nem ártana kissé megreformálni.

Ily társadalmi reformokkal többször készülünk részletesen foglalkozni a tél folyamán, hol tréfásan, hol meg komoly képpel.

bágyi

csalásait
nevé ki-
versenyek
ól és föl-
miért ne
nagy ma-

nieket is

a magyar
paripákat,
lúknál is
Ezer és
eli sports-
győzhetik
re csaku-
ngol. Ha
tt kétség-
sak annyit
nemzet va-
ró lo va-
nég, hogy
öld kerek-
ripára csak
t, de még
ány, hogy
jó tüdeje,
o bágyi
an megüli
ló training
mint Al-
közül csak
ar fia nem
bajszatlan,
ngol jockey.
faragjának
meghagyhat-
o t, így leg-
er sen y-
gy ar ka-
gnak is nő-

esetre meg-
letes erénye,
rón, se a
a germa-
k, az orfe-
k a magyar
at, inasukat
ottuk a híret
lka juhász-
a gazdája,
a legyőzhe-
y ez a legény
ugy szé-
lyik ho-
agy a mező-
melyike is a
rájuk szabá-
r nem szok-
a kik meg-
emberek-
bló talmi ga-
Isten a dol-

nok.

eczen, okt. 30.
és ezer szál-
öltetlen sza-
vezésben; de
oru és pedáns

ársas élet, a
lyek, a bálók
böző nézetek
gokban gyak-
elyek tán rég
körüli forog-
kissé megre-

bbször készü-
folyamán, hol

S a többi közt szándékozunk egyes kérdéseket is fölvetni néha, hogy megismerjük egyrészt a debreczeni hölgyek és urak véleményét, másrészt tisztázzuk a fogalmakat.

Igy most is mindjárt egy fölötté érdekes kérdést vetünk föl, mely a látogatási szezon beköszöntésével éppen aktuálissá vált.

A kérdés röviden ez:

Hölgyek meglátogatásakor az a férfi, aki elébb jött a nő szalonjába, tartozik-e a később érkezett látogatók előtt vagy v e l ű k e g y ű t t távozni? vagy pedig m a r a d h a t - e m é g t o v á b b ?

Kérjük kedves olvasóinkat, a hölgyeket és az urakat mondjanak véleményét erről a dolgról.

A válaszokat — akár névvel, akár névtelenül, vagy pedig álnév alatt — jövő pénteken, november 6-án közöljük.

Az erre vonatkozó leveleket méltóztassék a Debreczeni Hírlap szerkesztőségének címezni.
Csongor.

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Naptár: Holnap szombat, okt. 31, Kath. Luczilla, prot. Ref. emb. ü. gör. Jól 19.
Nagy sátnagverseny vasárnap és annepnapokon d. u. 6 órák a Margit-fürdőben.
Múzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.
A nyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.
A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. u. 2-5 óráig. — Az íglató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnapi d. e. 10-11 óra közt.
Színház Naponként péntek kivételével, este 7 órákor előadás.

— **Honvéd tiszti kinevezés.** A helyben állomásozó honvéd ezredek tisztikarában a novemberi kinevezés alkalmából II-od osztályú százados-kezelőtisztek lettek: Juhász Kálmán (2. huszár ezred) és Teretskey Pál (3. gy. ezred) főhadnagyok. — Dr. Burger Péter főorvos lett a tartalékos.

— **A reformáció ünneplése.** A „Hittanszakai önképző-társulat” szombaton október 31-kén, mint a reformáció évfordulati napján, a főiskolai diszteremben Emlék-ünnepet rendez. Az ünnepség tárgyszorozata ez: 1. Ének, előadja a főiskolai énekkar. 2. Megnyitó beszéd, dr. Erdős József felügyelőtanártól. 3. Alkalmi költemény, Jánosy Zoltán esküdt-felügyelőtől. 4. Ének, előadja a főiskolai énekkar. 5. Egyháztörténelmi értekezés, Diószegi Mihálytól. 3. th.-tól. 6. A 179. dicséret 10-ik versének együtt éneklése. Az ünnepély pont 4 órákor kezdődik.

— **Vasutaink üzletbevételi.** A debreczeni hajdunási vasut üzletbevétele volt f. é. szeptember havában 10,000 frt; a múlt évi hasonló hónap bevételhez arányitva 1675 forinttal több. Ez összegből minden kilométerre 175 frt esik, a múlt évi szeptemberi bevételhez arányitva 29 frttal több. A debreczeni-füzese-sabonyi-Ohat-Köcs-polgári vasut üzletbevétele volt f. é. szeptember havában 16,000 frt, miből egy kilométerre 120 frt esik. A f. é. január 1-től szeptember 30-ig összes bevétel volt: a debreczeni-h. nánási vasutnál 75,300 frt, az előző év hasonló időszakához arányitva 20,378 frttal több; e bevételből egy kilométerre 1321 frt esik, a mi kilom.-ként 358 frt. emelkedést mutat. Ugyanezen időszakban a debreczeni-füzese-sabonyi vasut üzletbevétele volt 30,500 frt, km.-ként 1089 frt.

— **A tüzoltók új gyakorlótere** még nem áll a megvalósítás küszöbén. A tervbe vett területen építendő új mászó ház olyan czélszerű ujitások, melyekre a jelenlegi viszonyok között feltétlenül s felette nagy szükség van, még mindig csak óhaj tárgyát képezi. Csak majd ha az új honvédlövassági és gyalogsági laktanya építéséhez hozzá kezdenek, fogja az egyesület a várostól a tervbe vett terület kiadását, illetve az új gyakorló tér számára leendő átengedését ké-

relmezni. Ennek az óhajnak különben, mely amugy is nagy horderejű közügynek a javára történik, nem áll utjában a városi tanács kétségtelen, hogy a kért és már is felmért alkalmas területet át fogja engedni a kívánt czélra.

— **A kir. járás bíróságnál** még nem volt oly nagy ügyforgalom, mint most. A már 18000 felé járó ügydarabok elintézése ember felletti erőt kíván s a járásbírókn kívül a két albiró és aljegyző erős próbára vannak téve. A szervezet új albirói állásra a pályázat e hó 31-kén jár le. Kívánatos volna, hogy állás mennél hamarabb töltsék be, ne hogy az évközben történt többszörös kinevezések által beállott megszakítások miatt az év végén nagyobb restáncia legyen. Tavaly ilyenkor csak 16,686 ügydarab volt, mégis év végére 20665-re szaporodott fel. A jelen évben 24000 ügydarabra van kilátás.

— **Arad — halad.** Aradról vesszük az értesítést, hogy a vármegye, a város és Kőlcsey-egyesület elhatározták, hogy nemzetünk e hazába való költözésének ezredik évfordulóján Arad vármegye és Arad szab. kir. város monografiáját a mai tudományos irodalom színvonalának megfelelő módon megírják. A terv már részletesen ki van dolgozva és a bizottság élén Fábrián László főispánnal a 150 nagy nyolczadrét ivre tervezett mű szerkesztésével dr. Jancsó Benedek tanárt bízta meg. Ezt a hírt azzal a gondlattal regisztráljuk, hogy talán Debreczen városa is tanácskozhatnék már a fölött: mi módon fogja megünnepelni Magyarország ezredéves fenállását? Nem szükséges bevárni a késlekedő kormány javaslatait, lépjen akcióba Debreczen minél előbb önállóan.

— **Szabad-e költözödni?** Tudvalevő, hogy november elseje az idén vasárnapra és mindszentek napjára esik. A lakbér szabályzat szerint Debreczenben a költözökés szintén e napon kell hogy történjék. Többen kérdést intéztek hozzánk, hogy megvan-e engedve, illetve nem törvénybe ütköző cselekmény-e, ha valaki e napon költözöködik? Illetékes helyről nyert információ alapján közöljük, hogy tekintettel arra, hogy a költözöködés nem ipari munka, de különben is a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvény világosan ezt nemcsak hogy nem tiltja, de még a lakás-átalakításoknál megengedi a vasárnapi ipri foglalkozást is, ha az a költözöködés előtti vagy utáni héten történik: a november elsején történő költözöködés nem kihágás tehát szabad.

— **Hosszu farsang.** A tánc és vigalom barátai és barátnői bizonyosan örömmel fogadják azt a hírt, hogy a farsang 1892-ben hosszú lesz. Teljes 52 napig fog tartani. Ez idő alatt ugyan kimulathatja magát mindenki, aki csak akarja. A bálrendezők valószínűleg gondoskodnak is róla, hogy a hölgyek a jó alkalmat jól használhassák fel.

— **Törvényszék.** Ma délelőtt több kisebb bűnygyben tartotta meg a debreczeni kir. tszék a végtárgyalást. Az egyikben Károlyi Sándorné született Sz. Kovács Rebeka volt a vádlott, aki Bősörményben özv. Simon Sándornétől, aki maga is csak szolgálatból tengeti életét egy párnát lopott el. A törvényszék Károlyi Sándornét a lopásban vétkesnek találta s ezért őt egy havi fogházbüntetésre ítélte el. — Vádlott az ítéletben megnyugodott s az jogerőssé vált. — A másikban Balogh György, debreczeni cigányember volt a vádlott. Virtuuskodott, verekedett s társát oly súlyosan sértette meg, hogy ez az ütés következtében hosszabb ideig ágyban fekvő beteg volt. A törvényszék a súlyos testi sértésben vétkesnek találta s három havi fogházra, 10 forint pénzbüntetésre és 25 forint kártérítésre ítélte el. Vádlott felebezett. — A harmadikban Gúró Imre volt a vádlott, aki egy órát lopott s azt el is zalogosította egy forintért. Gúró a kiderült a lopás, de az óra sem veszett el. Ő maga azonban a végtárgyalásig is fogságban volt. Ma a törvényszék lopás miatt hét hónapi fogházra ítélte el. Az ítélet azonnal jogerőre emelkedett.

— **Vizsgáló nők.** A debreczeni női kereskedelmi iskola, melynek működése elé nem is éppen alaptalanul, oly szép reményeket fűzünk már hétfőn ünnepélyesen megnyílik. A tanfolyam jelentkezői közül a mai nap folyamán huszonöt nőt állottak elő, hogy a kijelölt tantárgyakból a felvételi vizsgát letegyék. A vizsgálatokat

Kiss József kir. tanfelügyelő vezeti, aki a valóban szép eredménnyel teljesen megvan elégedve. A felvételre jelentkezők eddig mindannyian sikeresen kiállották a vizsgát. A tanfolyamban részt venni szándékozók közül a többiek holnap teszik le a felvételi vizsgát. A női kereskedelmi tanfolyam növendékei nagy örömmel és lelkesedéssel néznek a hétfői megnyitás elé.

— **A nyári szinkör** memorandaumát Leszkay András szinigazgató ma terjesztette be Debreczen város tanácsa felé.

— **Korai hideg.** Debreczen városának csaknem minden hivatalában megkezdtek már a fűtést. Jó meleg szoba várja mindenütt az ügyesbajos embereket.

— **Az új kereskedelmi akadémia** építésével gyorsan haladnak előre. Az elő rész még munkában lévő falát a jövő hét szeredájára egészen fel kell építeni. Ugy hogy a tetőzeti ács munkákkal még az idén készen legyenek. Az egész épületnek, annak összes tisztítási s berendezési munkálataival a jövő év augusztus 15-ére kell kész lenni.

— **Vadászat.** A hidegebb idő beálltával a városi tisztviselők s mások is számosan rándulnak ki naponként a Debreczen övedző sűrű erdősegekbe vadászatokra. Ma reggel is érdekes képet nyújtott a főtéren végig haladó három négyes fogatú szekér, melyen szoroson egymás mellé ülve, a vadászati sport kedvelői mentek ki vadászatra.

— **Kik folyamodtak a Haynau alapítványi helyekre.** Nem áll az, hogy Debreczenből egy negyvennyolczas honvéd sem folyamodott a Haynau alapítványi helyekért. A kimutatás szerint, mely annak idejében a honvédelmi miniszterium elé lett terjesztve, a következők adták be kérvényeiket s a mellékleti igazolványokat: Szondi Ferenc, Tóth András, Hajnal István, Molnár András, Csikós István, Popovits István, Ambrus Albert, Takács Ferenc, mindannyian jelenleg is debreczeni lakosok. — Ezekkel együtt terjesztett fel a Füzesy József jelenleg ér-diószegi lakos kérelme is.

— **A Margit-fürdő ártézi kutjának** a fúrásával már elérték az ötven métert. A negyvenedik méternél igen jó vizet találtak. — A fúrás munkálatok továbbra is serényen folynak.

— **Az ev. ref. egyház** gazdasági bizottsága tegnapi ülésében több kérelmezőnek 20,000 forintot felüli összeget szavazott meg kölcsön betáblázására. A csekélyebb jelentőségű ügyeket is tárgyaló gyűlés késő este ért véget.

— **A helyi vasut** menetrendben változás fog beállni, amennyiben eszentul délután a nagyerdőről 6 óra 30 perczkor indul az utolsó vonat. A Margit-fürdőben vasárnap d. u. zene levén ennek végeztével külön vonat indul a szokott helyről s így a közönség nem fog kénytelen lenni várakozni.

— **Törvényszéki végtárgyalások.** A debreczeni kir. tszék bünyenyítő osztályánál a jövő hét során a következő bűnygyekben kerül végtárgyalásra a sor. Szerdán november hó 4-én: Ruszka Mihály és társa ellen lopás, Opré Florián ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége, Hajnal István gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége. — Csütörtökön november 5-én: Stejn Izidor ellen vétkes bukás miatt. Tárgyalás előtt ítélethirdetés, utána pedig zárt ülés leend. — Pénteken november 6-án: Sallay József és társa ellen lopás, Bosznay István ellen párviadal, Leboth József ellen hivatali sikkasztás, Szabó Julianna ellen lopás miatt.

— **Feldőlt szénás szekér.** Nagy Gergely kocsis legény hatvan-utca végén dudorászva, danolászva hajtotta a hármass fogatot a szénával busásan megrakott szekér tetejéről. Nem nézett sem előre, sem hátra, hanem a bor hevétől áthatottan fájdalmas kurjantásokban siratta hűtlenné vált kedvesét. Véletlenül kis kőhalmazra került így a szekér egyik oldalának kereke s a kocsi felfordult, úgy hogy Nagy Gergely kocsis legényt a széna halmaz maga alá temette. Pár pillanat mulva jajgatva bujt ki a széna közül Nagy Gergely, kifczamodott a lába, — de a kocsinak egyik kereke is, amelyet aztán nem lehetett helyre tenni.

Színház.

* **Madarász.** Holnap rendkívül érdekes premiérje lesz a debreczeni színháznak. A Madarászt mutatják be, ezt a Bécsben és Budapesten nagy sikert aratott új operettet, melyben a főszerepeket Réthy Laura, Hunyadi, Rónaszéki, Püspöki, Áldor Juliska játsszák s melyhez Leszka Andrásgazgató gyönyörű új kosztümöket és pompás díszleteket csináltatott.

* **A megboldogult Duperronnéját,** a darab főszerepét, kinek játékán fordul meg a vigjáték sikere, legközelebb már Bátor Ilona fogja játszani.

* **A Madarász közzenéje.** A Madarásznak, ennek a pompás új operettnak, sok jó tulajdonsága közt az a sajátossága is van, hogy a 2. és 3-ik felvonás közt van a legszebb zenei száma. Debreczenben a felvonások közt ki szokás menni, vagy a nézőtérre fel szokás állni egy kis csevegésre. Épp ezért figyelmeztetjük a közönséget, mely a darabot nem ismeri, hogy a 2-ik és 3-ik felvonás közét beékelte meghallgatását el ne mulasztja.

* **Jövő heti műsor.** Vasárnap, nov. 1-én A molnár és gyermeke, színmű. Hétfőn, nov. 2-án Madarász, új operette, másodszer. — Kedden, nov. 3-án A megboldogult, új francia vigjáték, másodszer. Szerdán, nov. 4-én Az apósok, új vigjáték. Csütörtökön, nov. 5-én Madarász, új operette, harmadszer. Pénteken szünet. Szombaton, nov. 7-én Madarász, operette, negyedszer.

Közgazdaság.

— **Gabona-tőzsde.** Budapest, okt. 28. Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a kereslet jó volt. Elkelt csendes irányzat mellett 10,000 mm. wagon-áru teljes áron, egyes rakományok 2 $\frac{1}{2}$ —5 krajczárral magasabb áron. Egyéb gabonane-műekben csekély üzlet. — Repce 1891. aug. — szeptember 14.25 forint — Hivatalos jegyzése délután 2 órakor: Buza tavaszra 10.91—10.93 fton. — Buza őszre: 10.87—10.92. Tengeri 1892. máj.—jun. 6.04—6.05 fton. Zab tavaszra 6.47—6.50 forint. Zab őszre 6.38—6.47 fton. Káposztarepce 1891. aug.—szept. 14.15—14.50 forint. Hivatalosan felmondott: 10,000 mm. buza, 9000 métermázsza zab, 1000 métermázsza szilvaiz október hó 31-én leendő átvételre. — A délutáni gabona-tőzsdén a határüzletben jegyzünk. Buza tavaszra 10.90—10.92 buza őszre 10.87 pénz, 10.92 áru. — Tengeri 1892. május—június 6.43 pénz, 6.45 áru. — Zab őszre — 6.43 pénz, 6.45 áru, tavaszra 6.52 pénz, 6.54 áru.

— **Sertésvásár.** Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése október 28-án.

Hizott sertésárak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli sulyban) 43.—44.— krig. Öreg közép (páronként 300—400 klgon. sulyban) 42.—43. krig. Fiatal nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 46.—47.— krig. Fiatal köz. (páronként 251—320 klg. sulyban) 46.—47.— krig. — Fiatal könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) 45.—46 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 43.—44.— krig. Közép (páronként 220—280 klg. sulyban) 42.—43.— krig. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban.) 42.—45.—ig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) —.— krig. Közép (páronként 250—320 kgr. sulyban) —.— krig. Könnyű (pkint 250 klg terjedő sulyban) —.— krig. IV. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban) 44.—45.— krig. — Közép (páronként 220—260. klg. sulyban) 43.—44 $\frac{1}{2}$, krig. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 42.—44.— krig.

Sertéslétszám. 1891. év okt. hó 26-án volt készlet 133.085 db, 1891. okt. hó 27-én felhajtott 1926 drb, 1891. okt. 27-én elszállított 1156 db, 1891. okt. 28-án maradt készletben 133.855 db.

A hizott sertés üzletirányzata: Lanyha.

Hivatalos árfolyamok.

(A budapesti áru- és értéktőzsdén 1891 okt. 28.)

Távirati tudósítás.	
Magyar aranyjárdék 4%	103.80
Magyar aranyjárdék 5%	100.85
Magyar papírjárdék %	—
Magyar vasuti kölcsön	—
Magyar keleti vasuti államk. I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államk. II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államk. III. kibocsátás	111.50
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötv.	104.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
Temesbánati földterherment. kötvény zárad.	—
Magyar szőlődezmaváltság kötvény	—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	—
Magyar nyereségy sorsjegy-kölcsön	141.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	130.—
Osztrákjárdék papírban	91.50
Osztrákjárdék ezüstben	91.30
Osztrákjárdék aranyban	109.—
1860-iki osztrák államsorsjegyek	136.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1002.—
Magyar hitel-bankrészvény	323.—
Osztrák hitelintézeti-részvény.	277.20
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.57
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.32
Német birodalmi márka	57.70
London (3 havi váltókért).	117.40
20 márkás arany	11.54

REGÉNY CSARNOK.

Tisztító tűz.

Regény.

A Debreczeni Hirlap számára írta: Divéki.

Csaknem a könnyezésig elérékenyült, midőn látta a bogárcák nyüzsgését, a fű zsendülését, a rügyek fakadását, a frissen, illatos lengedező tavaszi levegőt át a tisztá kék eget. S lealázta, földre sújtotta őt az önvád, a lélekmaró tudat kétségbeesése, hogy ő milyen rossz, milyen utálatos, milyen nyomorult az örök őserő föntségével szemben!

Zoltán ugy andalgott, mint egy ideális falusi urfi, aki életében először lett szerelmes. De valami nyomasztó bánat felhője borult rá ábrándozása közben, arczán keserű vonaglás cikázott végig, a botját nem egyszer idegesen suhogtatta a levegőben, lelevágott egy-egy korai levelkét a bokrokról és modern dalokat kezdett dudorászni, csakhegy a gyermekes, érzékeny hangulat ígézetétől megszabaduljon.

Ez a kínos tévovázása a jó és rossz között mutatta, hogy Baradlai Zoltán lelkét még nem pusztította el teljesen a romlottság. Az a levegő, az a sár, melyben élt, beszennyezte, megmérgezte, az a környezet, mely czédaságaira szemet hunyt, erkölcselenségeit tapsolta, és az a tanító, aki gyermekkorától fogva vezette s minden befolyását arra használta föl, hogy szívébe a bűnök mérgét öltse s következetes, kiszámított rossz-akarattal kiirtsa legparányibb hajlamát is a jóra, szépre, nemesre, — mind ezek a tényezők Baradlai Zoltánt megmetélezték, könnyelművé, kicsapongóvá, szemérmelenné, aljassá tették.

De lelkének a legmélyén ebben a salakban is épen, érintetlenül megmaradt a jónak egy egészséges csirája, mely, ime, most a korai kikelet fuvalmán, a természetben, a mindenható isten közelségétől megihletve, élni kívánkozott és talán csak egy meleg sugárta van szüksége, hogy a kemény kéreg alól kipattanva igazán életre keljen.

Most még nem volt ereje, de lehet, hogy egy alkalom levegőre jutni segíti s akkor vagy elsenyved vagy erőre kap.

Zoltán nem tudta volna megmondani, hogyan jutott ki a zugligetbe. Csak akkor riadt föl csodálatos álmodozásából, mikor már messze főt járt a hegyek közt és egyszerre lábát valami nagy kőbe vágta, melyet a tavaszi ár sodort le a patak medrében.

— Mi az ördög! Már ennyire jutottam? Hiszen innen már nincs is messze a „Mátyás sziklája.” Iszonyú álmos lehetek, hogy így öntudatlanul botorkáltam föl. No, meg a csömör! Minden nap káviár! Minden este Miranda és

Filoméda, minden éjjel kártya és pezsgő. Igazán elbutul az ember ebben az egyformaságban!

És nevetett, könnyelmű, fanyar, kiállhatatlan nevetéssel, mintha gunynak vette volna önmagához intézett szavait s a valóságban nagyon boldog lenne, mert olyan czéda, romlott, tisztátalan az élete.

Igazi kalandor-könnyűvérűséggel sietett arra felé, ahol a Mátyás sziklája kopáran, — alján piros agyaggal földve emelkedett a hegy oldalában.

Nem gondolt arra, mily alávaló játékot üz egy ártatlan szép nővel, aki, — mig férje. töle távol, zajos társaságban keresi szórakozását, — ábrándos természetét követve meggondolatlanul, hallgat jó szíve sugallatára, önfelédten belekerül a bajba, a mely becsületét, nyugalalmát, családi boldogságát, szívbékjét rabolja el.

Baradlai Zoltán nem gondolt erre. Inkább azon járt az esze, hogy nem volna-e jó a szép asszonyt itt a magányban meghódítani?

Hu önézettel sodorgatta szőke kis bajszát és önhittén emelte föl a fejét, mintha azt akarta volna mondani: Baradlai Zoltán ellenállhatatlan!

S némi oka volt is — legalább csöndesen, magában — kérkednie sikereivel, mert sok szép asszonynak, leánynak a csókja égett ajkán, sok illatos levélke hordta hozzá a szerelem mézét, kint a külföldi fürdőkben, a világvárosokban hercegnők, nagyszonyok boudoirjainak ismerte titkát, s itthon is, a magyar fővárosban, mint a lepke virágról-virágra, ugy szálldogált az ő szíve egyik szép nőtől a másikhoz, nem válogatva ünnepeit grófnőben és szegény varróleányban, — ha csak szép volt és tudott szeretni.

Mindig homályos, rejtélyes volt a fiatal kalandor élete. Majd itt, majd ott tűnt fel, mindenütt nagy lábón élt, zajosan, pazarul, fényes palotában, gazdag urak közt és senki se tudta róla igazán, hogy kicsoda? hová való? miből él?

És ha talán ő maga néha-néha meg is undorodott volna titokzatos élete tarka, nem egyszerű csunya kalandjaitól, nem tudott lelkében felülkerekedni a jó, mert mindig ott volt Baradlai Dénes, a rideg, sivár, önző, embergyűlölő gonosz, aki elfojtottotta benne a jóság őszlőnét és a haszonlelés, a világsalás, a bujaság, a szemérmelenség, a könnyelmű, a pirulni nem tudó romlottság mérgét csepegtette fiatal szívébe.

(Folyt. köv.)

Idégenek nevsora.

Debreczen, okt. 29

„Bika” szálloda.

Gróf Bathány főhadnagy Budapest.

Jánnitzky Jenő minisz. tanácsos Budapest.

Erist Vilmos birtokos T-Füred.

Engländer Miklós „Almosa.

Stigel M/r utazó Bécs.

Era dtáter „ „

Föshch Adolf „ „

Löwy Jg. „ „

Menz H. „ „

Wéiz D. „ „

Berkovics „ Budapest

Schwartz G. „ Gabloucz.

Klein Mör „ Budapest.

From C. „ Troppau.

Kiss Jenő „ Bécs.

Kubé J. „ „

Prager A. „ Bün.

Bünz Károly Budapest.

Grön Károly Mtrovicz.

Langer Ferenc Lemberg.

Sak-föld Manó Miskolcz.

„Angol királynő” szálloda.

Otlyk Pál és neje Budapest.

Erdei Pál és lánya Budapest.

Pick Ignátz Bécs.

Slovak Béla Perád.

Klein birtokos Miskolcz.

„Fehér ló” szálloda.

Gróf Teleki Sándor N.-Bánya.

Eisler utazó Kassa.

„Frohner”-szálloda.

Kranszthor utazó Budapest.

Waldman „ Budapest.

Procurátor N. utazó Bécs.

Fischer Károly utazó Budapest.

Jusztus bór ker. Bécs.

Sternberg Hugó kereskedő Budapest

Biau Bertalan kereskedő Tisza-Füred.

Weinberger Mör

Fischer Dévaványa.

Licht N.-Károly,

ifj. Biró József Ladány.

Khou Benó utazó Kaba.

Man Adolf bor ker. Margita,

Grosz Henrikné Szilágy-Sowlyó.

Klein kereskedő Balkány.

Kimutatás

a debreczeni telefon hálózat beszélő állomásairól.

Október hóról.

- 69. Államvasutak állomás-főnöke.
- 75. Államvasutak üzletvezetősége.
- 34. Dr. Balkányi Emil, orvos.
- 40. Dr. Balkányi Miklós, ügyvédi iroda.
- 91. Dr. Balkányi Miklós lakása.
- 84. Bauer és Társa gépgyára.
- 36. Berger Henrik, iroda.
- 37. Berger Jenő műépítész lakása.
- 14. „Bik.” szálloda.
- 65. Dr. Balkányi Ede, orvos.
- 93. Dr. Burger Péter, orvos.
- 83. Casinó.
- 70. Csanak József nagykereskedése.
- 90. Dr. Csikos Sándor, orvos.
- 20. „Debreczeni Hirlap” szerk.
- 18. „Debreczen” szerk.
- 35. „Debreczeni Ellenőr” szerk.
- 104. Debreczeni első taxarepcentár.
- 55. „Debreczeni helyi vasut” irodája.
- 45. „Debreczeni helyi vasut” nagyerdői indóháza.
- 2. Dohánygyár.
- 52. Első magyar ált. bizt. társ.
- 9. Eperkerti faraktár.
- 79. Első debreczeni fakereskedő társ. irodája.
- 17. Első debr. fakereskedő társaság fiókirodája
- 46. Feerdőmester.
- 68. Főispán.
- 6. Feischl Fülöp és Fia cég.
- 13. Fürst Mátyas és Fia cég és Áron Miksa cég.
- 86. Fröhner szálloda.
- 85. Gluck Adolf pinczér ügynök.
- 60. G. Bauer Károly ércz koporsó-gyára.
- 193. G. Bauer Károly első hazai ércz koporsó gyár temetkezési intézete.
- 62. „Hungária” kávéház.
- 102. Dr. Holländer Dezső.
- 81. Ipar és kereskedelmi bank.
- 94. Iparegyesületi takarékos és hitelintézet.
- 39. „István” gőzmalom
- 19. Keresk. és iparkamara.
- 66. „Kegyelet” temetkezési intézet.
- 11. Közkórház.
- 83. Központi kávéház.
- 30. Kunz József és Társa cég.
- 67. Dr. Kola János, ügyvéd
- 101. Közgazdasági bank.
- 4. Kovács Gábor, ügyvéd
- 47. Kohn Henrik fűszerkereskedő főüzlet.
- 23. Kohn Henrik fióküzlet.
- 105. Kormosy Arthur ügyvédi irodája.
- 59. Kaszanyitzky Endre üzlete.
- 51. Dr. Legányi Gyula orvos.
- 1. László Albert könyvkereskedése.
- 74. Légszeszgyár.
- 53. Magyar francia bizt. társ.
- 15. „Magyar Király” kávéház.
- 44. „Margit” fürdő.
- 48. Mentőlep parancsnokság.
- 21. Nagyerdő „Dobos vi-gadó.”
- 38. Osztrák-magyar bank
- 10. Pavillon-laktanya (katonai kőszület.)
- 33. Dr. Popper Alajos, orvos.
- 16. Parragh M. gőzmalma.
- 24. Parragh Mór üzlete
- 31. Rendőr főkapit. magánlak.
- 87. Rendőr főkapitányság.
- 95. Rendőr alkapitányság I-ső kerület.
- 27. Rendőr alkapitányság II-ik kerület.
- 45. Rendőr alkapitányság III-ik kerület, éjjeli őrség.
- 41. Rendőr alkapitányság IV. kerület.
- 56. Rendőrség az indóháznál.
- 63. Rosenbergr Albert özvegye szállító.
- 5. Rothschnek V. Emil gyógyszerüzlet.
- 99. Rothschnek V. Emil lakása
- 80. Riesz Lipót cukrászdája.
- 73. Riesz Lipót sütőüzete.
- 50. Szikszay Lajos műépítész.
- 22. Szinász.
- 7. Stern József és Testvére üzlete.
- 21. Stern József és testvére cég faárny gyára.
- 12. Stern József és tes.v. kefégyára.
- 57. Tafler Ignác.
- 58. Termény- és áru közraktár.
- 61. Turai Farkas.
- 96. Tűzoltóság.
- 64. Dr. Tihanyi Sámuel, orvos.
- 33. Tóth Gyula vaskereskedése.
- 32. Varga Ferencz építész
- 76. Weisz Mózes és Fia cég.
- 92. Weisz Sándor divatüzlete.
- 98. Vecsey Imre lakása.
- 25. Varosház (elnökség.)
- 26. Városi főszámvivőség.
- 97. Vasártér (baromvásár).
- 28. Zádor Lajos üzlete.
- 72. Zalogház (nyilvános).

Folyó hó 1-én forgalomnak átadva volt . . .	92	állomás.
E hó tolyamán bekapcsoltatott . . .	3	"
Lett	95	"
Megszűnt	1	"
Mai napon forgalomnak tényleg átadva van . . .	94	"

Debreczen, 1891. Okt. 31-én.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 5 szám. II. kis bérlet 5. szünet. (Páratlan.) (Páratlan.)

Ma pénteken 1891. október hó 30-án páratlan bérletb.

LESZÁLLÍTOTT HELYÁRAKKAL:

A peleskei nótárius.
Magyar bohózat dalokkal Gáll Józseftől.

Személyek:

Nagy-Zajtai Zajtai István, nagypeleskei nótárius Szatmármegyében	—	—	—	Puspóki.
Klára felesége	—	—	—	Kovács F.
Beczur Gazsi pesti korhely	—	—	—	Hunyadi J.
Peleskei bíró	—	—	—	Bács K.
Peleskei rektor	—	—	—	Németi J.
Bíróné	—	—	—	Barts A.
Sötét sereg királyneje	—	—	—	Szabó E.
Tóti Dorka gécz boszorkány	—	—	—	K. Árpási K.
Megyebiztos	—	—	—	Szilassy,
Sugár Laci haramiák	—	—	—	Kiss F.
Szekfü Banli	—	—	—	Sarkózi.
Hortobágyi csapláros	—	—	—	Közeghy.
Botos, juhász	—	—	—	Hegedűs.
Tisza-Füredi bíró	—	—	—	Kiss P.
1-ik	—	—	—	Rónaszeki.
2-ik	—	—	—	Balassa.
3-ik	—	—	—	Bács.
4-ik	—	—	—	Szendrey.
5-ik	—	—	—	Hegedűs Gy.
Vasas kaplár	—	—	—	Nagy J.
Zsuzsi, csárdás leányok	—	—	—	Fay Piroska.
Pauni,	—	—	—	Madurovics Zs.
Zajtai Sándor	—	—	—	Sarkózi A.
Hami,	—	—	—	Fenyvesy.
Savi,	—	—	—	Ernyei.
Keserű, pesti uracsok	—	—	—	Ráicsányi.
Édes,	—	—	—	Szabó L.
Kecsei,	—	—	—	Közeghy,
Hofen, sérfőző	—	—	—	Balassa.
Braun	—	—	—	Ernyei.
Roth	—	—	—	Szabó L.
Herman, Fáni jegyese Mexicóból	—	—	—	Rónaszeki.
Színházi rendező	—	—	—	Bánati Ede.
Othello	—	—	—	Peterdi Sándor.
Desdomóia	—	—	—	Bitori I.
Fáni Mopien leánya	—	—	—	Áporkai E.
Nisa szobaleány	—	—	—	Fejes L.

Holnap szombaton, 1891 október hó 31-én páros bérletben

A madarász.

Legújabb nagy operette.

Kardos Lászlónál

Czegléd-utca.

KITÜNŐ FÉRFI INGEK

legjobb szabással.

6

KASZANYITZKY ENDRE

előbb **Kuhinka István K.**
üveg, porcellán, lámpa és háztartási cikkek raktára
DEBRECZENBEN

ajánlja pontos kiszolgálást és gyári árak mellett az

őszi és téli idényre ujjonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett

Ditmar-

és

Brünner-féle

a legjobbak elősmert gyártmányu

salon függő-

és

asztali

petroleum lámpát minden háztartozó cikkek nagy raktárát

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Köszén eladás.

Kályhafűtéshez legalkalmasabb első rendű porosz

salon köszén,

valamint olcsóbb belföldi köszének, ugyszintén pir-szen (Coaks), waggon számra vagy kisebb mennyiségben is házhoz szállítva, megrendelhetők:

Klekner Manó

ügynöki irodájában,

nagy-várad-utca, 2203. sz. a.

Ugyanott

válogatott nyírségi hópehely- és rózsa-burgonya

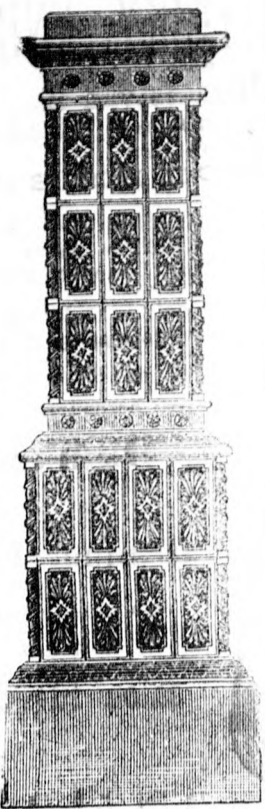
mázsa számra kapható.

SZŐNYEGEK,

Függöny, ágy- és asztalterítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS fiai cégnél.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a tisztelt építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemben a legkitünőbb gyártmányu

agyag és majolika kályhákat bevezettem és egy nagyobb szabásu felállított minta-kályha, valamint készlet-raktár fölött rendelkezem.

Tekintve, hogy gyárosom a **legügyesebb és legmegbízhatóbb kályhaszerelőjét** bocsájtotta rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőim igényeinek tökéletesen megfelelhettek.

Midőn a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget

agyagkályha raktáram

megtételezése céljából alázattal meghívom, egyuttal felhívom figyelmüket legdusabban felszerelt

VASKÁLYHA RAKTÁRAMRA

fa-, szén- és koksztűtésre.

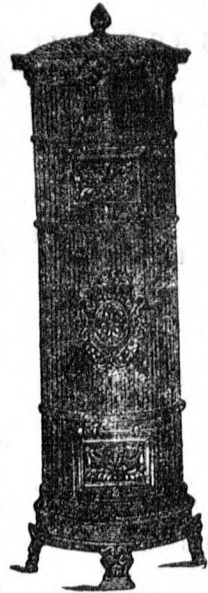
Képes árlapok bérmentve.

Tisztelettel

TÓTH GYULA

előbb Tóth Lajos és Társa

Debreczen, városháza sarkán.

Kiadó bolthelyiség.

Czepléd-utczai külváros, köteles-utczá szegletén, 2751. sz. alatt levő háznál egy

bolthelyiség

hozzá tartozó lakosztálylyal együtt, minden órán kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Jutányos szabott áron kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

üzégnél:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

KASAN, FLANELL, MOLDON,

legújabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMEK, SZINES és FEKETE SELYMEK,

MOSO VELEZEK,

ÉLI HIMALAYA KENDOK.

Gyermek tricót öltönyök,

Normalgyapú és pamut alsó ingek.

Ujjasok és nadrágok.

Téli harisnyák, keztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk

Brassói posztókban

Takarók és lópokrócokban.

Krakói cserépkályhák RAKTÁRA

és képvisellete.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a hírneves eddig Kaszanyitzky Endre urnál volt

Krakói cserépkályhák

képviselétével Debreczen és vidéke részére **Nánássy Lajos** vaskezeskedő urat (Nagytemplom-tér 1581.) **biztam meg,** úgy nálla ezen kályhák-ból Debreczenben

egy raktárt

állítottam fel és rendelkezésére legjobb krakói kályha-állítóimat bocsájtottam.

Szükség esetén kérem ő hozzá fordulni.

Teljes tisztelettel

Linkesch Samu özvegye
Eperjesen.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN

ajánl friss töltésű ásványvizet, u. m.: Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi Jod, Emsi, Franzensbadi, Gieshübl, Gleichbergi, Halli Jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissingeni, Rákóczy Koritniczai, Krondorfi, Lipiki Jod, Margit-forrás, Marienbadi, Mohai Ágnes és Stefánia forrás, Parádi, Püllnai, Preblau, Pymontti aczél, — Serebenia, (Bosnia), Güber forrás Levicoi és Roncegnói arsen és vastartalmuak, Rohitschi, Seltersi Salvator, Suidschitz, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizek,

továbbá:

Lenkencze, olajban mindentféle törött festékeket és mindenféle fűszerárakat a legjutányosabb áron.